

Felkért a Dél-magyarország, írjak arról, hogy mi volt a legnagyobb esemény Szeged testvérvárosa: Brno életében. Hét ajtón kopogtattam be szép sorjában szerkesztőségünkben a fontos kérdéssel kollégáimhoz: „Mit tartotok a legnagyobb sikernek Brno életében 1959-ben?”

A sportrovat szerkesztői éppen sakkoztak és így két lépés között felelték: „Majd ha a Rudá Hvězda (Vörös Csillag) megnyeri az idei ligamérkőzést, akkor érdeklődhetek. A mezőgazdasági rovat szerkesztője kedvtelve létezte tizoraiját és komoly arccal jelentette ki: „Az, hogy az összes brnoi ermelőszövetkezet teljesítette a húsbeadást...”

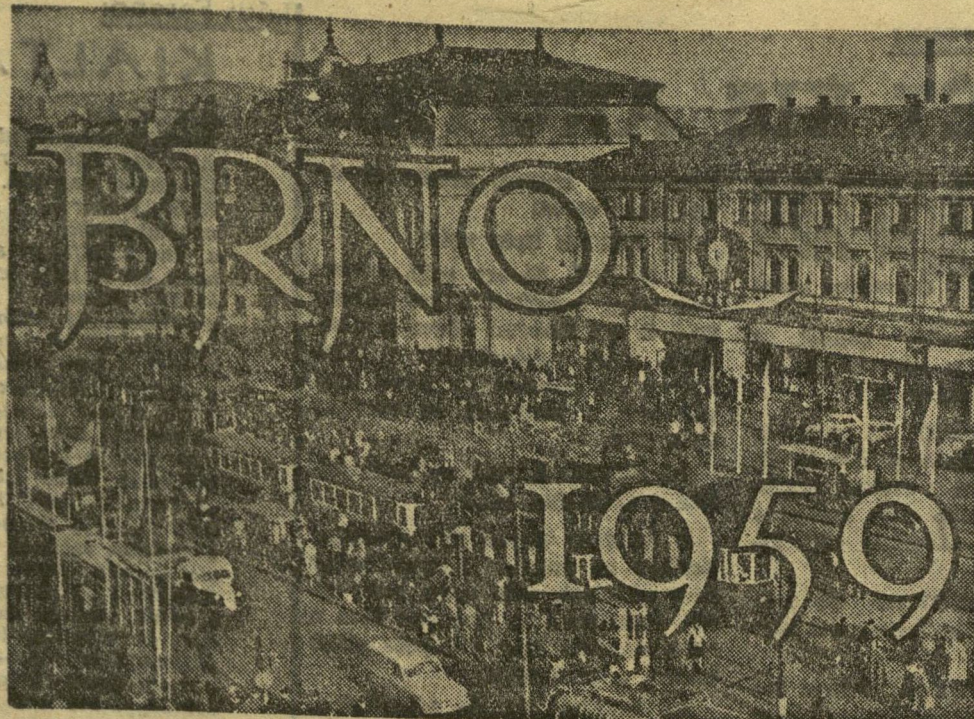
Az ipari rovat munkatársai elhalmoztak jelentéseikkel:

„A brnoi Gyapjú-kutató Intézet ez évben megoldotta a szilobundák gyártását. — A Kötőipari Kutató Intézet műanyagból készült véredények, erek gyártásával segíti a sebészek munkáját... A Vízművekben már fluór segítségével tisztítják az ivóvizet. A víz nemcsak kiforralt, hanem egészségvédelmi szempontból is jó: a kalciumot is védi a romlástól. Az újítás bevezetési számára már készítették a »Brno felzabadosa« elnevezésű díjat. Új, Kresolít nevű anyagot — ártunk, mely a mezőgazdasági épületek befedése szolgál. Könnyű, olcsó, ártalmatlan, erős anyag. A vágódáron új eljárást vezettek be. Hat méteres egy műszak alatt 800 sertést vág le. Ezért szabadságdíjat is az előbbi díjat kapják... Az utcákon magnéziumos lámpák száma világszerte már. Jobb a világítás, kisebb áramfogyasztással... Csenedesen becsuktam maam megözt az ajtót. A zomszéd helyiségben a belpolitikai szerkesztők tanyáznak. Azok talán egységes feleletet adnak számomra. Új reménységgel teszem fel a kérdést.

— Mit is mondhatnánk? — kérdezte vissza mind a hat munkatárs.

— Csak ne találgassatok, elvtársak! Tudom, a vásár.

520 ezer négyzetméter nagyságú kiállítási területen, 30 kiállító országgal. A vásár november 15-ig 2 ezer 900 lakást adtak át. Év végéig

gatója volt, ebből 13 ezer 500 külföldi, a világ 44 különböző országából. A vásár szakelőadásának tízezer hallgatója volt, stb., stb. No de mégis, elvtársak, csak a vásár?...

— Hát mondjuk, a városi közlekedés is. A vásár idején 3 millió embert szállított. Ha ezt átszámítjuk napi átlagra, bizonyára világrekordot jelent... Megint becsuktam csendesen az ajtót és a kultúrovat szerkesztőjénél kopogtattam. Ide már eljutott a hír,

mi ügyben járok

és szerkesztő kollégám mindjárt közölte:

— Elkezdődött az új színház építése, elvtársam! A tízéves ígéretett új színház! — és elégedetten csukta be az ajtót.

És ezzel a kollégák még nem közölte velem minden tudományukat. Elhallgatták azt a tényt, hogy az idén jóváhagytak egy javaslatot, mely szerint a város erdős szélén kórház negyed épül, egyszor kórházzal, poliklinikával és egyéb egészségügyi intézménnyel. Hogy öt nagy gyár épített az idén saját gyönyörű bölcsődét, hogy új iskolák létesültek és új klubok a nyugdíjasok számára.

— Lám, mennyi fontos dolog történt ebben az esztendőben — mondom magamnak hangosan.

— Fontosak, elvtársam, fontosak — szakítja félbe monológomat egy másik kollégám. A legfontosabb esemény azonban az, hogy kilenc év után lakást kaptam, méghozzá protekció nélkül!...

No lám, összeköttetések nélkül. Miért ne? Az építési vállalatunk dolgozói idén november 15-ig 2 ezer 900 lakást adtak át. Év végéig

Javítják a közvilágítást a II. kerületben

A II. kerületi tanács területén megtartott tanácsülésen megbeszéltek a közvilágítás javításáról. A tanács elhatározta, hogy a közvilágítás javítását a városi utcák nem megfelelő közvilágítását. Azóta a II. kerületi tanács 34 közvilágítási lámpát rendelt meg, és a szerelési munkákat folyamatosan végzi a DAV. Az Istók és Csuka utca közvilágítása például már megújult, hasonlóképpen utunk javul a többi felsővárosi utcák közvilágítása is. Ugyintén tanácsülésen megbeszéltek a közvilágítás javításáról a Feltáadás utca 20. szám

alatti orvosi rendelő járdája olyan rossz, hogy lehetetlen rajta a gyalogjárók közlekedése szinte mindennapos balesetek nélkül. Hosszabbban mint a szóbanforgó ház járdája,

a II. kerületi tanács megemeltette a rossz úttestet a városfejlesztési alapról.

Ide tartozik a Béketelepen végzett bekötőút építésénél kimaradt kövezet hasznosítása is. A telep lakói várták, hogy a

Nagyszombati utcát társadalmi munkával kikövezzék ebből az időnyagból, csak a tanács biztosítson és szállítson hozzá homokot.

még további 159 lakás készül el.

De mi a legfontosabb

mindezek közül Brno életében? Erre választ telefonon kérék.

— Kalások elvtárs, mit tartasz a legfontosabbnak Brno életében 1959-ben? — A brnoi nemzeti tanács elnöke köhéscel. Jól hallani a telefonon. Ugyáztok, zavarba hoztam. De aztán megszólal. »Es ezt ti, újságírók nem tudjátok?«

— Számunkra minden nagyon fontos, elnök elvtárs — nyögöm a telefonba.

Csak azt szeretném még hozzátenni — saját véleményemként —, hogy a legfontosabb

az emberek elégedettsége.

Az emberek valóban elégedettek közös munkájuk eredményével városunkban. És most, az év vége előtt ezt az elégedettséget kívánom mindnyájuknak Szegeden, a mi magyar testvérvárosunkban is, és egyben tolmácsolom Brno lakosainak jókívánságát és üdvözlését:

Mares Vitezslav

— Hát észregezem nektek: Az egész év gazdag volt. A város nem egy lépést, de egy nagy ugrást tett ez évben.

Megszépítette a várost, az új parkok, renovált házak, utcák egész sora. És mindezt a lakosság önként vállalt társadalmi munkája segítette elő — mondja.

Kedves szegedi olvasók. Így kéretem a legeslegfontosabb eseményt Brno életében. A vázlatos felsorolásból maguknak kell választaniok.

A gyógyszerárak korszerűsítésével készül a jövő évre a Csongrád megyei Gyógyszertár Vállalat

A Csongrád megyei Gyógyszertár Vállalat értékesítési tervét az év végéig előreláthatóan 106-107 százalékkal zárja. A kongresszusi verseny eredményeként

jelentős önköltségek csökkentését és selejtcsokkentést ért el a vállalat.

Most felajánlásuk teljesítése után hozzákezdtek a jövő évi terv előkészítéséhez. A tervek szerint 1960-ban

Fábiánsebestyénben, Hódmezővásárhelyen és Sándorfalván újítanak fel gyógyszertárakat,

ezenkívül Makón éjjel-nappali központi gyógyszertárat létesítenek.

Készül a jövő évi terv teljesítésére a szegedi laboratórium is. A jövő évi tervet nagy teljesítményű vízdesztilláló készülékkel, modern kenőcskeverő gépekkel akarják biztosítani. A napokban három és fél tonnás tehergépkocsi is érkezik a vállalathoz, amely igen

megkönnyíti a gyógyszertárak ellátását.

A tervek szerint 1960-ban az eddig gyártott 46féle gyógyszerkészítményt tovább bővítik, hogy az átmenet zökkenőmentes legyen.

Szakmai képzésre is gondoltak a vállalatnál. Gyógy-

és technikus-továbbképzést indítanak, hogy még jobban eleget tudjanak tenni az egyre emelkedő gyógyszerigénynek. Erdekességként említették meg, a rohamosan emelkedő gyógyszerfogyasztásra jellemző, hogy szeptemberi októberre egymillió forintos gyógyszervásárlási emelkedés mutatkozott.

Milyen lesz a Szovjetunió új állami képtára?

Moszkva Építészeti Tanácsa jóváhagyta az Állami Képtár új épületének műszaki terveit. Az új képtár a Moszkva folyó partján, a Gorkij művelődési parkkal szemben építik fel.

Az új épület 357 ezer négyzetméteres, vagyis ötször akkora lesz, mint a Tretyakov-képtár.

Két emeleten 150 kiállítási csarnok épül, körülbelül 19 ezer négyzetméter alapterülettel. A földszinten 500 férőhelyes előadótermet, könyvtárat, fotorészleget, restaurációs műhelyeket és laboratóriumokat helyeznek el.

Az építkezést 1960-ban kezdik meg.

Disszidensek karácsonya

(Bécsi tudósítónktól.)

Ez a cikk tömör híradás lesz a Délmagyarország számára arról, miként él és gondolkodik a Molnár-család Ausztriában, három évvel azután, hogy a férj és feleség elhagyta Budapestet, bizonytalan kalandba bocsátkozva. A házaspár azóta egy kaszárnyaszerű menekülttáborban lakik, Bécs mellett, Traiskirchenben. Ennek a hajdani kaszárnyának a területe szigorúan körülfalt, elszigetelt. Ahhoz, hogy az idegen ide beléphessen, miniszteri engedéllyre van szükség. Ezért én Molnárnéval inkább egy kis eszpresszóban találkoztam, Bécs belvárosában. »Biztos, ami biztos...« — mondja az elővigyázatos nő, mint mondtam, ez csupán egyszerű tudósítás kívánt lenni a Molnár-családról és a disszidensek ausztriai karácsonyáról, de több lett ennél.

Egy asszony beszél

— Karácsony... — keserű vonás szökik az asszony szája-szegletére. Karácsony nekünk csak a naptárban van. Vagy azt hiszi ön, hogy karácsonynak lehet azt nevezni, amikor a traiskircheni légerlakókat a nagy kivilágított fához vezénylik az étközben? Mi karácsonyi szemlének, soraközönak nevezük. Természetesen férjemnek veszek majd valami csekélységet és ő is megajándékoz engem, de az igazi karácsony, az több. Egészen lánygákká váltak az asszony vonásai. Meg mernek rá esküdni, hogy eközben az övénél időzött Budapestben, összehasonlításért. Azután újra elkomorult.

— A traiskircheni légerben, mint minden más menekülttáborban, csak kevés valóban tisztességes ember van, ezért ezek sorsa kétszeresen elviselhetetlen. Munkával kevesen biztosítják életüket. A bűnöző elemek a hangadók és ezek kiépítettek egy besúgó-rendszert, amelybe minden embernek bele kell keverednie, aki nem szolgáltatja ki magát feltétel nélkül a politikai bűnözővé vedlett »menekülteknek«.

Aztán elmeséli Molnárné, hogy sok asszony »kiruccanásra megy«, nevével nevezve a dolgot: prostitúcióval keres pénzt. Traiskirchenben is van egy lokál, amelybe tucatjával járnak a dös férfiak és az ott várakozó lányoknak, asszonyoknak egy százshillingessel intenek. Ezzel az egész söpredékkal egy tető alatt kell aludni és

Molnárné tüzzel beszél.

— Miért menekültek el tulajdonképpen 1956 októberében Budapestre Ausztriába? — kérdezem.

— Meg voltunk szédülve, ránk is átragadt az akkor uralkodó pánik, sodort bennünket a nagy hírverés, s csak akkor eszméltünk, amikor már késő volt...

A hazatérés gondolata

— És nem gondoltak még arra, hogy visszatérnének? — Az asszony félénken körülmélt a kis lokálban.

— Ennek megmondhatom: férjem és én nemcsak gyakran gondolunk erre, de gyakran beszélünk is róla. Ellenben ki vagyunk szolgáltatva a spicliknek, ha valami kitudódik. Az embert ilyen esetben rögtön kommunista ügynöknek bélyegzik, kihallgatják és a nehézségek még inkább halmozódnak. És hogy egészen őszinte legyek, férjem aggódik, hogy kellemtelenségei lesznek, ha Magyarországra visszatér. Én azt hiszem, nincs igazá...

A férj sohasem volt Magyarországon politikai szervezetben — ennek ellenére ma Ausztriában foglalkozik politikával. Egy nagyszerűen dolgozik segédmunkásként, bár szakmája szerint vasesztergályos. Munkatársai kerülnek, mert »sárgát« látnak benne, azaz olyan munkást, aki munkaejét olcsóbban adja el, mint kollégái. Rákényszeredik, mert különben semmi munkát nem kapna. Valószínűleg most kezd utánagondolni az osztályának és az osztályharcnak, olyan dolgoknak, amelyeket Magyarország csak »elméletnek« vélt.

— Mértéktelenül bosszankodik azon — meséli a felesége —, hogy olyan sok a levonás a szociális biztosításra és adóra; hogy kincstári illetéket kell fizetni; hogy fizetnie kell minden egyes könyvért, amit az üzemi könyvtárból kölcsön vesz, de még a sportpálya használata

táért is... Mindig mondja munkatársainak, hogy Magyarországon ez másként van, azok pedig egyre csak azt kérdezik: miért nem tér vissza oda, ahová már ezrek visszatértek eltévelyedésük után? — de ő eddig még nem határozta el magát teljesen.

— Hogyan lehetséges az, hogy a bűnöző elemek olyan szabadon garázdálkodnak a légerben és azon kívül is? — kérdezem Molnárnét. Nem tartják ezeket számon valamilyen nyilvántartásban?

Közönséges bűnözők között

A felelet megdöbbenő. — légerben jóformán semmiféle nyilvántartás nincs, kivéve azt a »Lágerkezelőség«-et, amelyet az osztrák hatóság vezet. Ez azonban mindent hagy elzúllni, rablókat és gyilkosokat enged futni, sőt valódi menedékhelyet nyújt nekik. Ez nem túlzás. Mikor a léger közelében Hussak vendéglőt meggyilkolták, ezek voltak az utolsó szavai: »Ezek az átkozott magyar menekültek!...« És most, amikor Burgenlandban megtámadtak egy tanyát és a lakókat géppisztollyal lekasztálták, a rablógyilkosok ismét magyar disszidensek voltak — Muszka Vilmos és Kács László —, akik mint »politikai menekültek« szöktek át a határon, itt pedig közönséges bűnözőkként lepleződtek le.

Ezeket a példákat órákig lehetne sorolni, hiszen nem múlik el nap, hogy a bécsi tartományi bíróságon ne ülne magyar disszidens a vádlottak padján. Az ő szállása is a disszidens-légerben van, elsősorban Traiskirchenben.

Nem valami érzélgős karácsonyi történetnek sikerült, amit a Molnárnéval folytatott beszélgetés alapján tudósíthatok. Érzélgős karácsonyi sztorikat csak az imperyalista rádiók sugároznak a menekültek sorsáról. A valóság nagyon súlyos és kemény, tele van ellentmondásokkal. »Karácsony csak otthon szép« — mondja Molnárné.

Kívánom, hogy lelje meg a meleg otthoni karácsonyhoz az utat, és hiszem, hogy meg is találja.

Richard Klinger